

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 8 maja 2025 r.

Poz. 2568

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.125.2025

Lublin, dnia 6 maja 2025 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr XII/54/25 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 2 kwietnia 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, w części obejmującej § 4 ust. 1.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XII/54/25 Rady Miejskiej we Frampolu z dnia 2 kwietnia 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich i specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania, w części obejmującej § 4 ust. 1.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XII/54/2025 została doręczona organowi nadzoru w dniu 9 kwietnia 2025 r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały powołano m.in. art. 50 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, ze zm.).

W myśl art. 50 ust. 6 ww. ustawy rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Zgodnie z art. 50 ust. 6a ustawy, w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.

Uchwała podjęta na podstawie wyżej wskazanych przepisów jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że obowiązują ją rygory przewidziane dla aktów normatywnych, obowiązujących na obszarze działania organów, które je ustanowiły. W konsekwencji, postanowienia uchwały nie mogą wykraczać poza zakres ustawowego upoważnienia do jej wydania ani być niezgodne z innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

Naruszenie któregokolwiek z wymienionych wymogów będzie skutkować nieważnością wadliwego postanowienia uchwały. Tego rodzaju wady legislacyjne są bowiem traktowane w utrwalonym orzecznictwie sądów administracyjnych jako przypadki istotnego naruszenia prawa (zob. wyrok NSA z 30 września 2009r., sygn. akt II OSK 1077/09).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej usługi opiekuńcze mogą być świadczone w formie usług sąsiedzkich (art. 50 ust. 1a). Organizowanie usług sąsiedzkich przez gminę ma charakter fakultatywny.

Rada Miejska ma obowiązek uregulować zasady przyznawania usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi) w granicach upoważnienia określonego w art. 50 ust. 6 tej ustawy, o czym przesądza użyte w tym przepisie sformułowanie „określa”. Zasady przyznawania usług sąsiedzkich Rada Miejska ustala natomiast „w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich”.

Usługi sąsiedzkie różnią się od pozostałych usług opiekuńczych zakresem i sposobem ich świadczenia, odmiennie zostało określone także upoważnienie dla Rady Miejskiej do regulowania tego rodzaju usług.

Analiza zakresu delegacji ustawowej określonej odpowiednio w art. 50 ust. 6 i w art. 50 ust. 6a ustawy o pomocy społecznej prowadzi do stwierdzenia, że ustawodawca przyznał Radzie Miejskiej upoważnienie do ustalenia w drodze aktu prawa miejscowego wymiaru i zakresu usług wyłącznie w odniesieniu do usług sąsiedzkich (art. 50 ust. 6a w zw. z ust. 3a ustawy), natomiast takiego upoważnienia nie udzielił w odniesieniu do pozostałych usług opiekuńczych.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie organu nadzoru nie jest dopuszczalne przyznanie Radzie Miejskiej uprawnienia do ustalania w drodze aktu prawa miejscowego wymiaru usług opiekuńczych – innych niż usługi sąsiedzkie – w drodze wykładni rozszerzającej.

Zgodnie z postanowieniami przedmiotowej uchwały *usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być świadczone przez 5 dni w tygodniu, w wymiarze nie większym niż 3 godziny dziennie i nie większym niż 60 godzin miesięcznie* (§ 4 ust. 1); usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich mogą być świadczone przez 7 dni w tygodniu, w wymiarze nie większym niż 2 godziny dziennie i nie większym niż 40 godzin miesięcznie (§ 4 ust. 2).

Rada Miejska we Frampolu ustaliła zatem w podjętej uchwale zarówno wymiar usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (§ 4 ust. 1), jak i wymiar usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (§ 4 ust. 2).

W ocenie organu nadzoru § 4 ust. 1 przedmiotowej uchwały został podjęty bez podstawy prawnej, z przekroczeniem granic upoważnienia udzielonego Radzie Miejskiej w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej. Na podstawie tej delegacji Rada jest władna uregulować – w drodze aktu prawa miejscowego – szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, tj. określić warunki, których spełnienie umożliwia i zapewnia uzyskanie takiej pomocy.

Rada nie posiada upoważnienia ustawowego do określenia w przedmiotowej uchwale wymiaru przyznawanych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

W konsekwencji organ przyznający usługi opiekuńcze (ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, przyznając usługi opiekuńcze - art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej) ustalając ich zakres, okres i miejsce świadczenia nie może być związany postanowieniami uchwały Rady Miejskiej co do wymiaru usług opiekuńczych, innych niż usługi sąsiedzkie.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr XII/54/25 we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Burmistrz Frampola
- 2) Przewodniczący Rady Miejskiej we Frampolu